

Dış Politika Analizi

Güz 2020

X. Ulusal Özellikler ve Dış Politika

*Nüfus, Demografik ve Toplumsal Yapı, Coğrafya, Ekonomik ve
Askerî Kapasite, Siyasal Yapı*

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Ulusal Özellikler (*national attributes*): Devletlerin belli başlı **niceliksel ve niteliksel özellikleri**.

- Nüfusun büyüklüğü
- Demografik ve toplumsal yapı
- Coğrafya ve doğal kaynaklar
- Ekonomik kapasite
- Askerî yetenekler
- Siyasal yapı

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Nüfus

- büyük devletler
 - > insan gücü -> **güçlü ekonomi** ve **büyük ordu** için anahtar rol
 - > askerî ve ekonomik güçlerini topladıkça, küresel siyasette kaçınılmaz olarak **daha etkin** rol oynamak isterler (ör. Çin, Hindistan, Brezilya).
 - > süper ve hatta büyük güç olmanın ön şartı
- küçük devletler (göreceli bir durum -> bölgesel temelde analiz)
 - > ekonomik, askerî ve siyasal kırılganlık
 - > diplomatik etkinlik ve uzmanlaşma

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Demografik ve Toplumsal Yapı

- Nüfus artış oranı

lateral pressure (**yanal basınç**) - N. Şükri ve R. North (1975)

lateral vacuum (**yanal boşluk**)

- Kadın/erkek oranı
- Okur yazarlık
- Sağlık
- Etnik ve mezhepsel yapı

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Coğrafya ve Doğal Kaynaklar

- Yüzölçümü
- Deniz ve okyanuslar
- Kara sınırları
- Topoğrafya
- Stratejik konum
- Doğal kaynaklar
 - > petrol
 - > değerli madenler
 - > tarımsal araziler
 - > su kaynakları

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Ekonomik kapasite

- Güçlü ekonomi
 - > ekonomik yaptırım gücü
 - > yatırım gücü
- Ulusal Varlık Fonları (*sovereign wealth funds*)
- Bağımlı ülkeler
- Petrol ihraç eden ülkeler
- Ekonomik krizler

Ulusal Varlık Fonları (*sovereign wealth funds*)

Rank	Profile	Total Assets	Type	Region
1.	Norway Government Pension Fund Global	 \$1,122,110,000,000	Sovereign Wealth Fund	Europe
2.	China Investment Corporation	\$1,045,715,000,000	Sovereign Wealth Fund	Asia
3.	Abu Dhabi Investment Authority	\$579,621,120,000	Sovereign Wealth Fund	Middle East
4.	Hong Kong Monetary Authority Investment Portfolio	\$576,029,000,000	Sovereign Wealth Fund	Asia
5.	Kuwait Investment Authority	\$533,650,000,000	Sovereign Wealth Fund	Middle East
6.	GIC Private Limited	\$453,200,000,000	Sovereign Wealth Fund	Asia
7.	Temasek Holdings	 \$417,351,000,000	Sovereign Wealth Fund	Asia
8.	National Council for Social Security Fund	\$372,068,000,000	Sovereign Wealth Fund	Asia
9.	Public Investment Fund	\$347,000,000,000	Sovereign Wealth Fund	Middle East
10.	Investment Corporation of Dubai	\$301,527,000,000	Sovereign Wealth Fund	Middle East

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Askerî Yetenekler

- Büyük ve gelişmiş silahlı kuvvetler -> zorlayıcı diplomasi
- Nükleer silahlar ve fırlatma sistemleri
- Yurtdışındaki askerî üsler
- Uçak gemileri
- Askeri teknoloji
- Büyük ordu -> ordu-siyaset ilişkisi

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

Siyasal Yapı

- Merkezileşme düzeyi
 - ✓ üniter x federal devlet
- Güçler ayrılığı
 - ✓ başkanlık sistemi x parlamenter sistem
 - ✓ güçler birliği (mutlak monarşi, diktatörlük)
- Hükümetin kompozisyonu ve siyasi partiler
 - ✓ Koalisyon hükümetleri
 - > barışçıl mı saldırgan mı olurlar?
 - İç çatışma, dağılma tehlikesi, sınırlı hareket alanı, parlamentoya bağımlılık -> **barışçıl**
 - Hesap veremezlik, siyasi zayıflık, aşırılıkçı küçük koalisyon ortağının orantısız gücü -> **saldırgan**
 - > aşırı kararlar (barışçıl veya saldırgan)

Ulusal Özellikler ve Dış Politika

- ✓ Tek partili sistemler (ör. Çin), tek parti iktidarı (ör. Türkiye), hakim parti modeli (ör. İtalya, Hindistan, Güney Afrika, Japonya)
 - > ideoloji ve politika formasyonunda partinin rolü
 - > parti içi dengeler, hizip ve fraksiyonların önemi
- ✓ Siyasal partilerin uluslararası ilişkileri